

IZVJEŠTAJ O RADU ZA 2018. GODINU

CSR ROŽAJE

PERIOD IZVJEŠTAJA
01.01.2018 - 31.12.2018.

U V O D

Javna ustanova Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje (tekstu u daljem Centar) osnovan je 12. 07. 1984. godine Odlukom Skupštine opštine Rožaje, kada je djelatnost starateljstva sa opštinskih organa prenijeta u nadležnost Centra.

Od 1990. godine centri za socijalni rad u Crnoj Gori su republičke ustanove po Odluci Skupštine SRCG o osnivanju centara za socijalni rad ("Sl. list SRCG", br. 46/90), a od 05. 08. 2005. godine po Odluci Vlade Republike Crne Gore («Sl. List RCG», br 73/05), mijenja se naziv u JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje.

Za teritoriju opštine Rožaje formiran je poseban Centar za socijalni rad.

Opština Rožaje se nalazi na sjeveroistoku Crne Gore. Prostire se na 432 km², sa 23.312 stanovnika stalno nastanjenih u opštini i oko 9.500 stanovnika se nalaze na privremenom radu u drugim zemljama.

Djelatnost Centra za socijalni rad za opštine Rožaje definisana je Strategijom razvoja socijalne i dječije zaštite Crne Gore i socijalnom politikom i smjericama Vlade i nadležnog Ministarstva rada i socijalnog staranja, a uređena je Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG" br. 27/13, 1/15, 42/15, 47/15, 56/16, 66/16, 1/17, 31/17, 42/17 i 50/17). Drugi zakonski akti kao što su Porodični zakon (Sl.list RCG br. 01/07), Zakon o zaštiti od nasilja u porodici (Sl.list RCG br. 46/10 i Krivični zakon, preciznije uređuju postupke u primjeni različitih mjera i oblika socijalne i dječje zaštite. Obim raspoloživih finansijskih sredstava je neophodan uslov da bi Centar za socijalni rad bio u mogućnosti da pravovremeno i na optimalan način realizuje programske zadatke. Uvedena je obaveza polugodišnjeg usklađivanja novčanih iznosa za pojedina prava (1. januara i 1.jula) srazmjerno rastu/padu troškova života i visine zarada.

1.1 Materijalno obezbjeđenje

Pravo na materijalno obezbjeđenje može ostvariti pojedinac, odnosno porodica, ako je pojedinac, odnosno član porodice:

- 1) nesposoban za rad;
- 2) sposoban za rad, pod uslovom da je: trudnica; roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom kojim se uređuju porodični odnosi; roditelj koji izdržava dijete, odnosno roditelj koji vrši produženo roditeljsko pravo, u skladu sa zakonom; lice koje je završilo školovanje po obrazovnom programu sa prilagođenim izvođenjem i dodatnom stručnom pomoći ili posebnom obrazovnom programu; lice poslije navršene 18. godine života, ako je na redovnom školovanju u srednjoj školi, do kraja roka propisanog za to školovanje; dijete bez roditeljskog staranja, odnosno lice koje je bilo dijete bez roditeljskog staranja, do zasnivanja radnog odnosa na vrijeme duže od šest mjeseci. Pravo pripada i usvojiocu, staraocu ili hranitelju. Lice može ostvariti pravo na materijalno obezbjeđenje kao pojedinac najduže pet godina od dana prestanka smještaja u ustanovu, porodičnog smještaja-hraniteljstva, odnosno prestanka starateljstva.

Prema čl. 27 Zakona Centar za socijalni rad može, na osnovu individualnog plana aktivacije, zaključiti sporazum sa korisnikom materijalnog obezbjeđenja o aktivnom prevazilaženju njegove nepovoljne socijalne situacije, koji sadrži aktivnosti i obaveze korisnika, kao i prestanak prava na materijalno obezbjeđenje u slučaju neopravdanog neizvršavanja obaveza iz sporazuma.

Sadržinu i oblik individualnog plana aktivacije propisuje nadležni organ državne uprave. Izuzete su od ovog pravila porodice u kojima je neko od djece korisnik dodatka za njegu i pomoć.

Materijalno obezbjeđenje za izvještajni period koristilo je u prosjeku 1.300 porodica. U toku 2018. godine na rješenja za materijalno obezbjeđenje predata je 23 žalba, od kojih je 11 odbijeno rješenjem Ministarstva rada i socijalnog staranja, u 12 predmeta su žalbe usvojene i predmet vraćen na ponovni postupak i donošenje odluke. Za 10 predmeta je pokrenut Upravni spor kod Upravnog suda Crne Gore, i u jednom predmetu je tužba vraćena, dok se za 9 predmeta vodi postupak. Po osnovu ovog prava socijalno lekarska komisija je zasijedala tri puta u toku izveštajnog perioda i pregledala 162 zahtjeva, te oglasila 141-o lice radno nesposobno, a 22 lica oglasila radno sposobnim.

1.2 Dodatak za djecu

Pravo na dodatak za djecu može ostvariti dijete: korisnik materijalnog obezbjeđenja; korisnik dodatka za njegu i pomoć; korisnik lične invalidnine; bez roditeljskog staranja; čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije.

Novom odlukom o usklađivanju redefinisana je visina dodataka za pet kategorija, koja je neznatno uvećana od jula 2018. godina, a određena je prema sledećoj skali: za djecu korisnika materijalnog obezbjeđenja visina dodatka je 24,31 eura, za djecu korisnike dodatka za njegu i pomoć 32,73 eura, za djecu korisnike lične invalidnine 40,62 eura, za djecu bez roditeljskog staranja, i za djecu "čiji je roditelj, usvojlac, staralac, hranitelj, odnosno lice kome je dijete povjereno na njegu, vaspitanje i obrazovanje kao korisnik materijalnog obezbjeđenja zasnovao radni odnos na osnovu sporazuma o aktivnom prevazilaženju nepovoljne socijalne situacije" iznos dodatka je 40,62 eura.

Dječji dodatak u izvještajnom periodu u prosjeku je koristilo 1.120 porodica.

U izvještajnom period uložena je jedna žalba na Dječji dodatak koja je odbijena i na istu uložena tužba Upravnom sudu Crne Gore, koja nije vraćena i po istoj nije odlučeno.

1.3 Dodatak za njegu i pomoć

Pravo na dodatak za njegu i pomoć ima lice kome je zbog tjelesnih, mentalnih, intelektualnih ili senzornih oštećenja ili promjena u zdravstvenom stanju neophodna njega i pomoć da bi imalo obezbijeden pristup zadovoljavanju potreba.

Pravo na dodatak za njegu i pomoć može ostvariti lice pod uslovom da ovo pravo nije ostvarilo u skladu sa drugim zakonima i da nije korisnik prava na ličnu invalidninu u skladu sa ovim zakonom.

Medicinske indikacije za ostvarivanje prava na njegu i pomoć propisuje nadležni organ državne uprave za oblast socijalne zaštite, uz saglasnost organa državne

uprave nadležnog za poslove zdravlja, na osnovu kojih je i donešen Pravilnik o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite.

U 2018. godini, Socijalno - ljebarska komisija je zasijedala 3 puta 24.3.2018. godine, 20.7.2018. godine i 23.11.2018godine.

Visina dodatka za njegu i pomoć iznosi 67,10 eura mjesečno.

U izvještajnom periodu podnešeno je 584 nova i 156 zahtjeva za produženje prava od kojih je 417 zahtjeva usvojeno, a odbijen je 320 zahtjev.

U navedenom periodu podnešeno je 105 žalbi od kojih je 47 odbijeno, 38 žalbi vraćene na ponovni postupak i 20 žalbi nije riješeno od strane drugostepenog organa, po ovom osnovu bilo je i 11 tužbi, jedna je vraćena a 10 nije riješeno.

U 2018. godini ovo pravo koristilo je u prosjeku 670 lica.

1.4 Lična invalidnina

Pravo na ličnu invalidninu ima lice sa teškim invaliditetom.

Pravo na ličnu invalidninu može ostvariti lice pod uslovom da nije korisnik prava na dodatak za njegu i pomoć u skladu sa ovim zakonom i drugim zakonima

Visina lične invalidnine iznosi 182,95 eura mjesečno.

Indikacije za ostvarivanje prava na ličnu invalidninu utvrđene su Pravilnikom o medicinskim indikacijama za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite.

Prvostepena socijalno ljebarska komisija Ministarstva rada i socijalnog staranja Crne Gore, u toku 2018. godine, zasijedala je tri puta 24.3.2018, 20.7.2018 i 32.11.2018 godine.

U izvještajnom periodu podnešeno je 45 zahtjeva za priznavanje prava na ličnu invalidninu od kojih je za 6 lica priznato pravo a 39 lica su odbijena, uloženo je 17 žalbi od kojih je 10 odbijeno rješenjem Ministarstva rada i socijalnog staranja a u 7 predmeta su žalbe usvojene i predmeti vraćeni na ponovni postupak i donošenje odluke. Po ovom pravu je podnešeno 6 tužbi i iste nijesu riješene i nalaze se kod Upravnog suda.

Ovo pravo u 2018. godini koristilo je 131 lice.

1.5 Jednokratna novčana pomoć

Pojedinac, odnosno porodica koja se, zbog posebnih okolnosti koje utiču na stambeno, materijalno i zdravstveno stanje, nađe u stanju socijalne potrebe može ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć.

Visinu pomoći određuje centar za socijalni rad zavisno od potrebe pojedinca, odnosno porodice i materijalnih mogućnosti države.

Za izvještajni period kod ovog Centra je odobreno 485 zahtjeva za ostvarivanje prava za jednokratnu novčanu pomoć, od kojih je 93 zahtjeva po rješenjima Ministarstva rada i socijalnog staranja a na osnovu nalaza i mišljenja Centra za socijalni rad.

Po ovom pravu uložene su 3 žalbe i date na dalju nadležnost Ministarvu rada i socijalnog staranja, koje se nijesu vratile i po istima nije odlučeno.

1.6 Naknada za novorođeno dijete

Jedan od roditelja, usvojlac, staralac ili hranitelj može ostvariti pravo na naknadu za novorođeno dijete do navršene jedne godine života djeteta.

Naknada za novorođeno dijete iznosi 111,98 eura.

Naknada za novorođeno dijete za korisnika prava na materijalno obezbjeđenje iznosi 134,38 eura.

Navedeno pravo u izvještajnom periodu u prosjeku je koristilo 314 lica.

1.7 Naknada po osnovu rođenja djeteta

Jedan od roditelja koji je na evidenciji Zavoda za zapošljavanje i student može ostvariti pravo na mjesečnu naknadu po osnovu rođenja djeteta, do navršene jedne godine života djeteta.

Ukoliko je zahtjev za naknadu podniet u roku od 30 dana od dana porođaja, isplata teče od dana porođaja, a ako je zahtjev podniet poslije toga roka naknada se isplaćuje od dana podnošenja zahtjeva.

Visina naknade po osnovu rođenja djeteta iznosi 81,14 eura mjesečno.

Navedeno pravo u izvještajnom periodu u prosjeku je koristilo 264 lica.

1.8 Naknada roditelju ili staratelju - njegovatelju lica koje je korisnik lične invalidnine

Jedan od roditelja, odnosno staratelj korisnika prava na ličnu invalidninu ima pravo na naknadu, za svakog korisnika pojedinačno.

Pravo ima jedan od roditelja, odnosno staratelj koji ima najmanje jednog korisnika prava na ličnu invalidninu i jednog ili više korisnika prava na dodatak za njegu.

Pravo ima i jedan od roditelja, odnosno staratelj dvoje ili više korisnika prava na dodatak za njegu i pomoć, za svakog korisnika pojedinačno.

Lica ima pravo na naknadu pod uslovom da korisnik prava na ličnu invalidninu, odnosno prava na dodatak za njegu i pomoć ne koristi uslugu smještaja.

Visina naknade iznosi 198,15 eura mjesečno.

Navedeno pravo u izvještajnom periodu u prosjeku je koristilo 110 lica.

1.9 Pravo na povlastice na putovanje lica sa invaliditetom

Pravo na povlasticu na putovanje ima korisnik lične invalidnine, korisnik dodatka za njegu i pomoć i djeca i mladi koji su ostvarili pravo na pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, u skladu sa propisom iz oblasti socijalne i dječje zaštite i korisnik njege i pomoći drugog lica, koji je to pravo ostvario u skladu sa propisom iz oblasti penzijskog i invalidskog osiguranja.

Navedeno pravo u izvještajnom periodu je isplaćeno 1500 zahtjeva.

1.10 Refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena

Poslodavac ima pravo na refundaciju sredstava po osnovu isplate naknade zarade zaposlenom za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo.

Ovo pravo u izveštajnom period koristila su 2 (dva) korisnika.

1.11 Troškovi sahrane

Pravo na troškove sahrane u slučaju smrti korisnika: materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i smještaja, obezbjeđuje se u skladu sa Zakonom o socijalnoj i dječijoj zaštiti.

Pravo na troškove ima lice koje je preuzelo plaćanje troškova sahrane, ukoliko to pravo nije ostvarilo po drugom osnovu.

Pružalac usluge koji je platio troškove sahrane za lice iz stava 1 ovog člana ima pravo na naknadu troškova od lica koje ima obavezu plaćanja.

Za troškove sahrane u 2018. godini odobreno je 35 zahtjeva i oni iznose 335,36 eura.

1.12 Ustavni sud – naknada ženama

Zakonom o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19.04.2017. godine - "Službeni list CG", br. 31/17, ("Službeni list CG", br. 42/17 i 92/17), uređen je pravni status korisnica prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece koje su prestale da važe danom objavljivanja Odluke Ustavnog suda Crne Gore U-I broj 6/16 od 19. aprila 2017. godine ("Službeni list CG", broj 31/17) i čl. 1 i 2 (čl. 54a stav 1 i 54b stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti ("Službeni list CG", broj 1/17).

Po odluci Ustavnog suda pravo na naknadu majkama ostvarilo je 84 korisnica.

Po ovom pravu podnijeto je 46 žalbi i 8 tužbi od čega je 33 odbijeno na ponovni postupak, a kod žalbi jedna je pozitivno riješena a 7 je odbijeno.

1.13 Uplata doprinosa

Korisnicama prava na naknadu po osnovu rođenja troje ili više djece, koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona, koristile pravo iz člana 4 (član 54a) Zakona o dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, odnosno člana 1 (član 54a stav 1) Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti – po osnovu radnog staža, za vrijeme za koje su koristile to pravo, pripada pravo na uplatu doprinosa, za period korišćenja prava.

1.14 Zdravstvena zaštita

Pravo na zdravstvenu zaštitu obezbjeđuje se korisniku: materijalnog obezbjeđenja, lične invalidnine, dodatka za njegu i pomoć i usluge smještaja, ukoliko ovo pravo nije ostvario po drugom osnovu. U 2018. god primljeno je ukupno 12 novih zahtjeva.

1.15 Subvencija na električnu energiju

Ovo pravo su ostvarili korisnici Materijalnog obezbeđenja, Dodatka za njegu i pomoć i Lične invalidnine.

Ovo pravo je iskoristilo je u prosjeku 1.353 domaćinstva. Po osnovu ovog prava bila je jedna tužba kod Upravnog suda i ista je vraćena na ponovni postupak.

2 Usluge socijalne i dječije zaštite

U 2018. godini je nastavljen projekat za Geronto usluge gdje je obuhvaćeno 90 starih lica, koje obilaze 9 gerontodomaćica.

U 2018. godini je otvoren Dnevni boravak za stara lica u saradnji sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja i UNDP-om, koji je otvoren i počeo sa radom dana 15.11.2018. godine. Usluge dnevnog boravka koristi 15 starih lica.

U 2018. godini u dječje odmaralište «Bečići»-Lovćen koristilo je 159 djece korisnika materijalnog obezbjeđenja, djece na porodičnom smještaju, djece samohranih roditelja. Djeca su boravila 7 dana, uz pratnju 9 vaspitača.

U izvještajnom periodu JU Centar za socijalni rad za opštinu Rožaje izdao je ukupno 759 uvjerenja za materijalna davanja kroz ISSS.

U izvještajnom periodu je urađeno 8.677 rješenja po svim osnovima, a preko prijemne službe je unijeto 7.820 zahtjeva za sve vrste prava. Razlika između urađenih rješenja i unijetih zahtjeva se odnosi na pokrenute revizije u ukupnom iznosu od 857 korisnika.

Porodična problematika

U izvještajnom periodu Stručni tim za brak i porodicu radio je sa porodicama i parovima koji su u predrazvodnom postupku, zatim sa onima koji imaju konflikte u braku i rizikuju da dođe do razvoda, pomagali u načinu održavanja ličnih odnosa drugog roditelja kod koga nijesu djeca.

Stručni tim za brak i porodicu imao je na tretmanu 60 bračnih parova. Od ukupnog broja tretiranih u 9 slučajeva je povučena tužba za razvod braka i povjeravanje djece u 16 slučajeva je tretirana vanbračna zajednica a 35 bračnih zajednica. U 17 slučajeva smo imali postupak izmjene odluke o povjeravanju djece. U svim ovim postupcima stručni tim za brak i porodicu ovog Centra neposredno je učestvovao u svim sudskim procesima kroz pisani nalaz i mišljenje za potrebe suda kao i kroz učešće na ročištima. Stručni tim je imao nekoliko slučajeva u kojima je posredovao preko stručnog nalaza i mišljenja za potrebe osnovnih sudova Novi Pazar, Tutin, Berane, Ulcinj, Bijelo Polje, Petnjica i drugih opština u okruženju. U nekoliko slučajeva po presudi Osnovnog suda u Rožajama kontakt drugog roditelja se obavlja u prostorijama Centra uz naše posredovanje i nadzor. U prethodnoj godini samo imali u jednom slučaju postupak lišenja roditeljskog prava. Imali smo dva zahtjeva za porodični smještaj - hraniteljstvo. Možemo reći da su tretmani sa supružnicima bili dosta uspješni, kao i veći broj onih porodica koje su bile kod centra na tretmanu, koje nakon tretmana (savjetodavnog rada) nijesu pokretale sudske postupke za razvod braka i povjeravanje djece. Sklopljena su četiri maloljetnička braka za koje je organ starateljstva dao saglasnost nakon prihvatanja roditelja maloljetnih lica.

U nekoliko navrata izdali smo saglasnost za maloljetnu djecu kako bi obišli uglavnom oca koji se nalazio na izdržavanju kazne zatvora.

Za potrebe pokretanja postupka u većini slučajeva uputili smo bračne parove na korišćenje besplatne pravne pomoći.

Poremećeni porodični odnosi i disfunkcionalnost porodica predstavljaju najteže i najsloženije obaveze ovog Centra. Brojni su i raznovrsni zadaci Centra kada su u pitanju poremećeni bračni odnosi i poremećeni odnosi u porodici (sprovođenje postupka mirenja, davanje mišljenja i predloga sudu u vezi sa povjeravanjem djece na odgoj, čuvanje i vaspitanje, davanje mišljenja kod izmjene sudskih odluka o povjeravanju djece, posredovanje kod viđanja djece, stručni nadzor i praćenje i dr.).

U radu stručnih radnika ovog Centra pojavljuju se poteškoće prilikom davanja mišljenja sudu kojem od roditelja povjeriti maloljetnu djecu u slučaju razvoda braka, jer roditelji često nastoje da uvuku djecu u svoj način razmišljanja. Nameću im svoje stavove, zahtjeve, planove, viđenje porodičnih odnosa. Na takav način koriste djecu kao instrumente ne prezajući od određenih formi i konstrukcija koje ne predstavljaju najbolje interese za djecu.

Često pokušavaju da uključe u njihov problem i osobe koje učestvuju u brakorazvodnom postupku, konkretno stručne radnike ovog centra.

U odnosu na to postoji rizik da dijete koje se direktno uključuje u postupak razvoda braka trpi veliki pritisak i može da dođe u konflikt sa roditeljima kada saopšti svoj stav i mišljenje, koji se roditeljima u većini ne dopada. To dovodi do grube zloupotrebe prava i interesa djece.

Na području naše opštine u vezi rješavanja odnosa između roditelja kao i djece rođene u braku pomoć pružaju posrednici-medijatori.

Treba naglasiti i to da u Rožajama još uvijek je uglavnom, patrijarhalna porodica, sa tradicionalnom podjelom uloga po polu i uzrastu, gdje žena i djeca imaju podređeni status, dok autoritet muškarca dominira, gdje on ima jaku partnersku i roditeljsku moć, donosi odluke, kontroliše članove porodice, primjenjuje autoritarni vaspitni stil.

Međutim, svaka porodica je sistem sa specifičnim odnosima i komunikacijama među članovima, načinom brige o djeci i vaspitanju. Svakoj porodici stručni radnici pristupaju na poseban način, kako bi riješili i prevazišli porodične probleme, a zbog kojih je u nekoliko slučajeva ovaj centar morao da se obrati ispostavi policije za asistenciju, a što je učinjeno u kranjoj nuždi.

Konstatovali smo da je povećan broj bračnih parova i članova porodica koji su se obraćali Centru za pomoć, kako materijalnu tako i savjetodavnu, što je preventivno djelovalo da se izbjegnju ozbiljniji porodični poremećaji.

Poremećeni bračni odnosi su posljedica različitih činilaca od kojih su najizraženiji: neslaganje naravi, alkoholizam, preljuba, različito porijeklo, uticaj primarne porodice, fizičko i psihičko zlostavljanje, pojačana emancipacija žene, siromaštvo, kao i negativan uticaj društvenih mreža (facebook, instagram i sl.)

Nasilje u porodici i nad djecom

Fizičko nasilje nad ženom je najdrastičniji izraz porodičnog nasilja. Predstavlja ugrožavanje osnovnog prava na život i fizički integritet. U ovim aktivnostima zajedno sa ODT – om i Upravom policije – OB Rožaje aktivno je učestvovao naš Stručni tim a veći broj prijava registrovali smo i kod našeg Centra, koje su dalje po obavještenju proslijeđene nadležnim organima na postupanje. Ističemo rad MOT-a kojim koordinira naš Centar koji je sve ove slučajeve pratio i analizirao multidisciplinarno preko predstavnika različitih institucija.

Konkretne mjere zaštite zlostavljanih žena i djece predviđene su Zakonom o zaštiti od nasilja nad ženama i djecom. Zaštita žena i djece od zlostavljanja i zanemarivanja zavisi od aktivnosti različitih službi, institucija i državnih organa, socijalne zaštite, policije, pravosuđa, zdravstvenog i obrazovnog sistema.

Nasilje u porodici je uzrok u većini slučajeva poremećenih bračnih odnosa i kod razvoda, a gdje su muževi ti koji uglavnom ugrožavaju tjelesni integritet, duševno zdravlje i spokojstvo porodice.

Centar kao organ starateljstva je ključna ustanova koja nadzire i zastupa prava i interese žena i djece. On preuzima mjere upozoravanja, savjetovanja i obezbjeđivanja psiho-socijalne podrške. Ženu koja se obrati za pomoć Centru po pravilu prima stručni tim za brak i porodicu u sastavu: pedagog, psiholog, socijalni radnik i pravnik.

Isti sagledava konkretnu situaciju i zauzima jedinstven stav po pitanju preduzimanja potrebnih mjera i radnji. Utvrđuje da li se radi o porodičnom nasilju ili poremećenim odnosima i procjenjuje stepen ugroženosti žene i djece.

U slučaju neposredne opasnosti službenici Centra, uz saglasnost stranke, obavještavaju policiju i insistiraju na hitnost postupanja.

Na području naše opštine formiran je multidisciplinarni tim za zaštitu od nasilja u porodici, timom rukovodi i koordinira predstavnik našeg Centra Esad Plunac, pedagog. Za svaki prijavljeni slučaj, ovaj tim je imao dobru koordinaciju i intersektorski pristup sa drugim ustanovama, ispoštovan je protokol o postupanju u svakom pojedinačnom slučaju. U pojedinim slučajevima u toku godine odgovorili smo na zahtjeve resornog ministarstva i ombudsmana Crne Gore. U vezi svih oblika prijavljenog nasilja imali smo dobru intersektorsku saradnju sa Osnovnim državnim tužiocem u Rožajama, Osnovnim sudom, Sudom za prekršaje, zdravstvenim ustanovama, policijom, nevladinim organizacijama i dr.

Tabelarni prikaz prijavljenih slučajeva nasilja u porodici u Centru za socijalni rad za opštinu Rožaje razvrstani po polu, vrstama nasilja i preduzetim mjerama za 2018. godinu:

CSR	Dijete kao žrtva nasilja	Žena kao žrtva nasilja	Muškarac kao žrtva nasilja	Staro lice kao žrtva nasilja	Ukupno
Rožaje	3	26	1	5	35

1.broj prijavljenih slučajeva po polu

CSR	Fizičko nasilje	Psihološko i emocionalno nasilje	Seksualno nasilje	Ekonomsko nasilje	Ukupno
Rožaje	26	3	2	4	35

1.1 oblik - vrsta nasilja

CSR	Savjetodavna pomoć	Pravna pomoć	Psihološka podrška	Postavljanje staratelja	Urađena procjena rizika	Izrada PU	Određivanje VS	Određivanje poverljivog lica	Smještaj u sklonište
Rožaje	19	7	6	-	8	3	7	-	2

1.2 preduzete mjere CSR

Neprihvatljivo ponašanje mladih

Maljoljetnici u krivično-pravnom smislu su lica koja su u vrijeme izvršenja krivičnih djela na uzrastu od 14 do 18 godina. Djeca su lica do navršениh 14 godine

života i nijesu krivično odgovorna. Kriminalitet maloljetnika iako ima zajedničkih karakteristika sa kriminalom punoletnih lica, zbog svojih specifičnosti u kriminološko sociološkom pogledu izdvajaju se u posebnu kategoriju. Za pravilno sagledavanje i praćenje maloljetničke delikvencije značajna je procjena duševnog i vaspitnog stanja maloljetnika svih uzrasta. Jedan broj krivičnih djela u izveštajnoj godini izvršila su djeca koja nijesu krivično procesuirana jer su na uzrastu ispod 14 godina starosti kada su krivično neodgovorna. U postupku prema maloljetniku organ starateljstva ima pravo da se upozna sa tokom postupka, da u toku postupka daje preporuke i da ukazuje na činjenice i dokaze koji su od značaja za donošenje pravilne odluke.

U izvještajnom periodu podnešeno je 40 prijava Osnovnom državnom tužilaštvu protiv maloletnih lica, koja su bila tretirana od strane centra u postupcima prije i poslije podnošenja prijava (proces resocijalizacije). Prijave su riješene na sledeći način i to: od strane uprave policije izrečena je opomena u 3 slučaja, u 8 slučaja je odbačena prijava, jedan slučaj je ostao neriješen, jedan slučaj ustupljen na nadležnost drugim institucijama. Za 27 maloljetnika izrečena je naredba za pripremni postupak, a u 22 slučaja izrečena je naredba za sprovođenje pripremnog postupka kod Osnovnog suda radi prijedloga za izricanje krivičnih sankcija. Osnovni sud u Rožajama u 9 slučajeva je izrekao mjeru prema maloljetnicima pojačani nadzor organa starateljstva, u 6 slučajeva pojačan nadzor od strane zakonskog zastupnika, u jednom slučaju je izrečena mjera sudski ukor kao i jedna mjera posebne obaveze društveno korisnog i humanitarnog rada. U ovim slučajevima najčešća krivična djela koja su počinili maloljetnici su teška krađa, krađa, laka tjelesna povreda, prikriivanje, sitna krađa, utaja i prevara, neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga.

Takođe smo u ovoj godini imali 17 predmeta kod Područnog organa za prekršaje u Rožajama. U ovim slučajevima izrečene su uglavnom mjere ukor. Prekršajne radnje koje su počinili maloljetnici su iz oblasti Zakona o bezbjednosti saobraćaja i javnog reda i mira.

U vezi sa ovim krivičnim djelima Centar je Osnovnom sudu u Rožajama, kao i Područnom organu za prekršaje blagovremeno dostavio socijalne anamneze sa prijedlogom mjera za maloljetne počinioce krivičnih djela i prekršaja.

Iz prednjih podataka proizilazi da kriminalitet maloljetnih lica na području opštine nije u porastu u odnosu na prethodnu godinu. Kao dokaz ovoj tvrdnji je i činjenica da smo u toku godine porenuli postupak za obustavljanje izrečenih vaspitnih mjera, gdje je u 4 slučaja obustavljena mjera pojačani nadzor organa starateljstva i u 3 slučaja mjera pojačanog nadzora zakonskog zastupnika. U

prethodno istaknutim podacima radi se o maloljetnicima koji su bili pod nadzorom i tretmanom organa starateljstva, koji je sačinio plan zaštite koji je realizovan i istim je postignut pozitivan efekat kod maloljetnih lica počinioca krivičnih djela.

Da bi se u potpunosti sagledala problematika pojave maloljetničke delinkvencije i kreirao adekvatan pristup u cilju smanjenja pojave neprihvatljivih ponašanja kod maloljetnih lica, neophodan je multidisciplinarni i multisektorski angažman koji bi obuhvatio porodicu, školu, sredinu kao i sve duge ustanove koje se po prirodi posla bave ovom problematikom.

Višestruki su uzroci za počinjena krivična djela i prekršaje maloljetnika u izvještajnoj godini, a navešćemo samo neke za koje smatramo da su najbitniji:

- ekonomska kriza i ugrožen materijalni status posebno višečlanih porodica;
- moralna i sveopšta kriza društva;
- devalviran obrazovno vaspitni sistem;
- neadekvatan rad roditelja sa djecom;
- neadekvatno korišćenje slobodnog vremena;
- sredstva masovne komunikacije sa negativnim sadržajem;
- boravak djece u sredinama u kojima se manifestuju različiti oblici asocijalnog ponašanja i vršnjačkog nasilja;
- poremećeni odnosi između članova porodice;
- pristup novim oblicima komunikacije (facebook, instagram i dr.).

Vršnjačko nasilje je sve prisutnija pojava, međutim ona se još ne prati sistematski i ne možemo sa sigurnošću tvrditi kako se kreće trend ove pojave. Radi smanjenja pojave nasilja u školama neophodno je sprovesti različite programe podučavanja unutar škole kroz grupni pristup, kao i individualnu podršku učenja socijalnih vještina koje će se pratiti i realizovati kroz multidisciplinarni pristup. Potrebno je raditi na razumijevanju osjećanja učenika, razgovarati sa roditeljima i upozoravati ih na njihovu vaspitnu i nadzornu funkciju. Smatramo takođe da je potrebno da fenomen vršnjačkog nasilja treba uspostaviti po modelu sistema protokola o postupanju u skladu sa zakonom o nasilju u porodici i nasilju nad djecom.

Napominjemo da je škola a posebno porodica značajan faktor u vaspitanju mladih, u kojoj se manifestuju svi oblici asocijalnog ponašanja djece i omladine

(bježanje sa časova, konflikti među učenicima i nastavnicima, tuče sa vršnjacima, krađa, uzimanje alkohola, pušenje duvana i dr.). U tom dijelu Stručni tim JU Centra za socijalni rad za Opštinu Rožaje, koji se bavi ovom problematikom preventivno je u saradnji sa školama organizovao niz tribina na temu asocijalnog ponašanja i vršnjačkog nasilja.

Napominjemo da se roditelji maloljetnika - počinitelja krivičnih djela i prekršaja bolje odazivaju pozivu stručnih radnika Centra, radi pružanja savjeta, uputstava i radi dogovora o zajedničkom tretiranju ovih maloljetnika, čime daju veliki doprinos zajedničkom preventivnom djelovanju.

Obzirom da su mladi najbitniji dio društva neophodno je da se u radu sa njima uključe svi subjekti, a posebno oni koji su pozvani, kako bi se zajedničkim snagama preventivno uticalo na sprečavanje vršenja krivičnih djela i prekršaja od strane maloljetnika, odnosno kako bi se svi uključili u proces resocijalizacije maloljetnih delikvenata.

Narkomanija kao ozbiljan zdravstveni, porodični, socijalni i opšti društveni problem prisutan je i na teritoriji opštine Rožaje. Prema podacima kojima raspolažu službe i institucije na teritoriji opštine Rožaje, povećava se broj ovih zavisnika, koji su pretežno mlađe starosne dobi.

3.1 Usluge smještaja

Po programu hraniteljstva – porodičnog smještaja djece bez roditeljskog staranja, organ starateljstva realizuje program za 15 – oro djece koja su smještena u 11 hraniteljskih porodica. Organ starateljstva aktivno prati zadovoljavanje potreba djece koje su utvrđene planovima usluga i održava redovne kontakte sa pružaocima usluga porodičnog smještaja i sa djecom na porodičnom smještaju.

Predstavljamo tabelarni prikaz usluga porodičnog smještaja.

Broj djece na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan Centar				SA	MLAĐE
	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO	SMETNJAMA U RAZVOJU	OD 3 GODINE
Djeca na <u>srodničkom</u> hraniteljstvu	15	7	8	2	0
Djeca na <u>nesrodničkom</u>	-	-	-	-	-

hraniteljstvu					
---------------	--	--	--	--	--

Broj djece na smještaju na hraniteljstvu za koje je nadležan Centar – vrste hraniteljstva	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Broj djece na standardnom hraniteljstvu	15	7	8
Broj djece na hraniteljstvu uz intenzivnu ili dodatnu podršku	-	-	-
Broj djece na urgentnom hraniteljstvu	-	-	-
Broj djece na povremenom hraniteljstvu	-	-	-

Broj hraniteljskih porodica za koje je nadležan Centar	UKUPNO
Broj <u>srodničkih</u> hraniteljskih porodica	11
Broj <u>nesrodničkih</u> hraniteljskih porodica sa djecom na smještaju	-
Broj <u>nesrodničkih</u> hraniteljskih porodica koje su podobne ali nemaju djecu na smještaju	
Broj <u>nesrodničkih</u> hraniteljskih porodica u postupku sticanja podobnosti	1

Hraniteljstvo (djeca 0-18 godina)

Pored usluga porodičnog smještaja preko organa starateljstva realizuje se i smještaj djece u ustanovama socijalne zaštite. Tokom izveštajne godine, broj djece smještene u ustanovama se izmijenio u odnosu na prethodnu godinu. Stručni radnici zaduženi za poslove smještaja i praćenja djece u ustanovama socijalne zaštite, aktivno saraduju u ostvarivanju naboljih interesa djece koja su smještena u ustanovi kroz intersektorku saradnju sa ustanovama dječje zaštite.

Predstavljamo tabelarni prikaz djece koja su smještena u ustanovama socijalne i dječje zaštite.

Broj djece na smještaju u ustanovama	UKUPNO	MUŠKO	ŽENSKO
Djeca u JU Resursni centar za djecu i osobe sa intelektualnim smetnjama "1. jun" - Podgorica (uzrast 0-18)	2	1	1
Djeca u Internatu u Resursnom centru Podgorica (uzrast 0-18)	-	-	-
Djeca u JU Resersni centar za sluh i govor "Dr Peruta Ivanović" - Kotor (uzrast 0-18)	2	1	1
JU Dječji dom "Mladost" - Bijela	6	3	3
Djeca u centru JU "Ljubović" (smještaj djece sa problemima u ponašanju)	-	-	-
Djeca smještena u ustanovama u Srbiji	-	-	-
Djeca smještena u ustanovama u B&H	-	-	-
Djeca smještena u maloj grupnoj zajednici Bijelo Polje	1	1	
UKUPNO	11	6	5

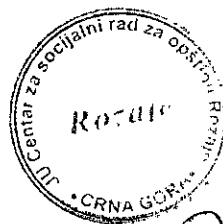

3.2 Struktura upošljenih u JU Centru za socijalni rad

Radno mjesto	Broj uposlenih
Direktor	1
Stručni radnici na Materijalnim davanjima	4
Stručni radnici za porodičnu problematiku	2
Pravna služba	3
Računovodstvo	2
Arhivar	1
Prijamna služba	2
Sekretarica	1
Vozač	1
Higijeničarka	1
Supervizor	1
UKUPNO	19

JU Centru za socijalni rad ima upošljena dva voditelja slučaja, a Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta predviđena su tri voditelja slučaja. Centar se obratio Ministarstvu rada za saglasnost, kako bi popunili ovo radno mjesto.

Rožaje, januar 2019. godine

DIREKTOR

Kadija Agović, dipl. ecc